

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Ингушетия
Управления образования Малгобекского муниципального района
ГБОУ «СОШ №11 с.п. Инарки им. А.Т.Картоева»

РАССМОТРЕНО
на заседании ШМО

_____/Хамхоева Д.М./

Протокол № 1
от «14» 11. 2024 г.

СОГЛАСОВАНО
заместитель директора по
УВР

_____/Картоева Л.А./
от «15» ноября 2024 г.

УТВЕРЖДЕНО
и.о.директора ГБОУ «СОШ
№11 с.п. Инарки»

_____/Хамхоева Л.Б./
Приказ №
от «16» ноября 2024 г.

Дешар

хьехара

балха программа

Класс : 2 «а»
Хьехархо: Яндиева Т. А.

Сахьатий боарам:
Шера: 64 сахьат.
К1ира: 2 сахьат.

План оттаяьй ФГОСа положенеца а декхарашца а ювзаяь книжка программах «Дешара книжка». Отгадаьраш: К. А. Гагиев, Н. Д. Котиева, Р.И.Оздоев, Магас издательство «Сердало» 2009 шу.

Инаркье 2024 шу.

Д1акхетора каьхат.

Программа оттаяьй ФГОСа компоненташца ювзаяь, г1алг1ай мотт хьехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хьокхама программа хьежжа 2 класса г1алг1ай мотт хьехара долча дешара книжках. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийцад книжка пхезлаг1а тоа а даь 2017 шера «Сердало» яхача издательство-150 оаг1ув.

Юхьанцарча классашка дешара урокаш хьехаш болча хьехархошта хьалхашка доккхий а бехктохкаме а декхаращ латт: дешархой шаьра, нийса, кхетадеш, кьоастадеш деша 1омабар; дешара книжкаш т1арча произведений чулоацам бовзийтар а цар керттера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара книжка чулоацам 10 разделах, дакъах латт:

Гуйра- 7 сахьат ;

Вай Даьймохк-4 сахьат ;

Берий вахар- 9 сахьат ;

Вай доттаг1ех-хьайбаех- 10 сахьат;

1а - 6 сахьат;

Болх- йоккха г1озале - 4 сахьат;

Дувца вай ноаноех лаьца- 3 сахьат;

Б1аьсти- 6 сахьат;

Халкъа кхоллам - 13 сахьат ;

Халкъа беламе дувцараш-3 сахьат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкьеяхьара ма1ан да г1алг1ай эрсии литература в1аши ювзаяра, метта к1оаргалонаш, хозал тахкар, шинна метта безам т1абахийтар, сага кхетаме мел лоарх1аме да цу литература чулоацамо хьехар берашта д1ахайтар.

Программа лерх1ам ба:

- дешархой 1омабе шаьра, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;

-дешара безам т1абахийтар, ч1оаг1бар, книжка дезадалийтар, из харжа а шоаш деша а хар;

-художественни х1ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархоша шоашта хетар дувцар, хьагойтар, оазаца а дешашца а сурташ дехкар;

-доттаг1алах, дикалах, эзделах, бакъдарах кхетам шербар, г1алг1ай литература езаялийтар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхеяр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Ладувг1а хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашта жоп дала хар, текста чулоацам арг1-арг1аг1а хургболаш д1анийсбе хар.

- Сабаре, дешдоакьошца дешарца шаъра, кхетаме дешара д1ат1авалар, нийса, б1арчча дешашца, ч1оаг1а деша хар. Т1ехъ-т1ехъаг1а сихлуш деша хар.

Литература хара пропедевтика.

-Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацалга а, текст сенах оал а хар. Текста чулоацам а кертера уйла а дешархочоа шийна хъаала хар.

- Текста чулоацам хъабувцар, дешалехъа сюжета чу хетаргахъа дувцаргдар е хургдар хъаала хар.

-Дешархошта хъехархочун новкъосталца ха деза текста юкъера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хъалеха.

Байта а проза а чулоацам в1аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

-Йовхъамех дешар, хъхъокхар, багах а дешашца а сурт дилар, тоае езаца текстаца тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хъежжа, 1алама хъал довзаш хила.

2 класса дешархочун ховш хила дезачун ларда эшамаш.

Дешар.

Уйла т1айохийташ, нийса, б1арчча дешашца дешара т1авалар. **1 ахшера** ч1оаг1ача оазаца ца йовза текст ешаш 40-50 дош а кхы а дукхаг1а а деша.

2 ахшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаеш, б1арчча дешашца, эша сихал а ч1оаг1ал а йолаш ца йовза текст ешар 55-60 дош, кхы а дукхаг1а дешар.

Дешархошта ха деза:

- дешачун тиллача ц1ера уйла е, цун чулоацамцара бувзамах, кертера уйла, цун къайлаг1а дола ма1ан малаг1а да, шоай ц1и тилла;

- произведене ц1ерага а сурташка а хъежжа дувцаргдар фуд хар;

-кертера дешаш хъалеха, хъехархочун хаттарашта жоп дала ха;

- жоп ч1оаг1деш чулоацам чура эша предложенеш хъалехар;
- шоаш текста доаг1а хаттараш оттаде;
- текст доакъошта екъа, шоаш цу доакъошта ц1и тилла;
- текста кертера уйла хъаала, из текста ц1ераца ювзае;
- произведенешка бувцача турпалхоех шоашта хетар дувцар, дийшачох шоашта хетар хъаалар, кортрбар;
- чулоацам нийса а дукха х1ама юкье ца дутах а хъадувца;
- текста дешаш а предложенеш а юкьейоалаеш хоржаш деша;
- байташ а з1амига дакъилгаш а дагахъа 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаеш, ч1оаг1а, текстага хъежжа;
- тайп-тайпара литературни жанраш шоайла къоастае ха (дувцар, фаълг, байт, к1оанолг, шира дувцар, ховли-довзали, кица, дагардерг, илли, кх. д1. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хъехархочунца дешара т1адуллар оттаде, урока лерх1амга хъежжа. Деша дешара лерх1амашка хъежжа.
- Массанеца цхъана урока план оттае ха, произведени чулоацам хъабувцара план оттае ха. Планага хъежжа беш бола болх тахкар, баъча балха корта бар, мах бар, иштта кхыча дешархой балха мах бар.
- З1амигача тоабаца е шинне цхъана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хъакъоастадар. Урок йодаш беча балхах раъза хилар е ца хилар д1аяздар, лакхача говзала т1акхувш хилар хъахъокхар.
- Ше баъча балха раъза хилар е ца хилар дешархочо ший ло1амаг1а хъаалар, урока карах ца доалача х1ама теркам бар, из тоадара болх бе лерх1ам дагалацар.

Познавательни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархочо хаттарашца новкъостал а деш. Деша къайла ма1ан ха, из тахка.
- Произведенеш шоайла йиста, в1ашкаоттае, юкъарадар а тарадоацар а хъаоалаш.
- Дийшачун дакъа диста мукъама е илли дакъаца, е суртаца, е кицаца.

-Произведени турпалхочо дечун бахъан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доаг1а масалаш доаладе, даържа дувзаденна къамаъл де.

- Г1алг1ай фаългаш кхоллара лерх1ам ха, цар лу пайда, цар лерх1ам ха.

- Поэзи а проза а шоайла къоастае ха, литературнии 1илман кхетам балара тексташи санна.

- Кхоллама навикаш хъахьокхар, тайп-тайпара произведенеш дагалувцаш, проектни т1адуллараш кхоачашдеш.

-Дешашдар кхетаде, дийшар лоацца таблица чу а схема чу а д1аязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувцара къамаъл оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалог, тоабах болх беш дакъа лаца. Шийна бакъахъа хетар ч1оаг1деш, кхычарца къамаъл де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаъл оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувг1а ха, къовсама юкъе дакъа лаца.

-Произведени урпалхочо даьчун мах бе, эди дешашца къамаъл де.

- Кхыча дешархой урока баьча балха мах бе ха, оттаяьча критерешца.

- Барт бара кийча хилар хъахьокхар, къовсам, дов е цатоам д1абаккхара тайп-тайпара вариациеш йоалае ха.

- Боккхийчарца къамаъл деш, книжкаши, дошлоргаши, энциклопедеш дешаш кердадар, пайдабар леа.

-Йоккха йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъар, проекта темага хъежжа, слайдашка хъежжа темах лаьца лоацца дувца.

Личностни.

- Художественни произведенеш ешарца дезала юкъера безама керттера хьал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къахетаме, в1аши новкъостал деш хилар)

- Ше ваьнна моттиг ховш хила, ше малаг1ча этносаца лоарх1аш ва ха. Кхыча къамех цар сий деш къамаъл дар.

- Кхыйола култураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикаг1а довзачарех хьадувца ха, култураца е динаца шоай култура е дина таракетараш хъаала хар (нохчий, татараш, 1арбий, сирийцаш, кх. д1. а).

-Юкъа а ца лелхаш, кхычунга ладувг1а ха, ший уйла сатийна д1аалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой в1аш къовсам балара бахъанаш ха.

- Ц1аг1а а классе а книжкаш дешара т1акхувш хилар хьахьокхар, библиотеке ахар, мукъа волча хана, урока эша материал кийчъяр.
- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хьахьокхар, шийна эггара ч1оаг1аг1а безачар ц1ераш яха хар, безара бахьан а хьаалар.
- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.
- Ишколе вахара бокьонаш йовзар, цар дешархочоа луп айда малаг1а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшача произведени юкьера.
- Сага новкъостал доацаш ше болх бе ховш хила, ше даьчох жоп дала дезалга ховш хила.
- Поэтически деша хозал ховш хила, йоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаш хьалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а эпитеташ а шоай къамаьла юкъедаоладар.
- Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи йоахка оамалаш хьаювцаха, г1улакхаца дар доацар къоастаде ха.
- Дешаш а яз деш а нийса ваг1араи б1аргий са толха ца дараи йоаг1а бокьонаш ховш хила. К1аьдвалар д1адоаккхаш е еза упражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахц1ена хилара бокьонаш ц1аг1а а накъайоалаш лелае ха.

Календарни-тематически план

Дешар 2 класс - 64 сахъат

№ п/п	Урок яла лерхIаха	Бокъон ца йолаха	Урока тема	Сахъатий боарам	Дешархой дешара тIехдика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал Iомаяра лоархIаме ардамаш (планируемые рез-ты).
Гуйра -7 с.						
1.			Озанаькъан С. «ГIатта, деша гIо!», Шеденаькъан С. «Ахка дагадоха вайна».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Книжкаца болх беш эша хъаракаш малагIаш да хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.
2.			Йовлой М. « Чкъаьре», Осминаькъан Хь. « Гуйре», «Iажий беша».	1	Дешара кхетама лард Iомаяр, прозаически а поэтически а текстаца болх бе хар Iомадар, кертерадар хъалахар, корта бе хар.	Йоазонхой текстага хъежжа зIамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тIехь-тIехьагIа оаз лаьгIъеш дагахъа.
3.			«Мужгеи чаи» (эрсий фаьлг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фаьлга турпалий оамалаш тахка хар, фаьлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.
4.			Янднаькъан Дж. «ГIарагIураш», «Гуйра».	1	Поэтически текста дешара кхетама лард Iомаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчачун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастанеш. Байт ювцара говзал Iомаяр, цун хьал, оамал хъахьокхаш.	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.
5.			Шеденаькъан С. «Акха боабашк».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаьла «зIы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца къамаьл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически маIан дар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бIарчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.
6.			Хамхой А. «Дошо гуйре». Кицаш.	1	Хъехархочо а дешархоша а дешашдар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а	Гуйрах лаьца дешашца лоаца дувцар кхоллар, шаьра, оаз тоаеш дешар. Логически тохар долаш деша хар.

					хар.	Дийшачун маӀан дар, кицай маӀан дашхар. Кицаш довзар, тарадараш доаладар.
7.			Шеденаькъан С. «Гуйрен гӀулакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе а, къамаьла юкъе дакъа лаца а, текста юкъе логически соцам беш деша хар а чӀоагӀдар. Текста тохкам бар, чулоацам хьабувца хара план оттаяр, дошлоргаца болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.
Вай Даьй-мохк- 4 с.						
8.			Шеденаькъан С. «Хьа зӀамига Даьхе-ГӀалгӀайче».	1	Эшаш йола информаци книжка тӀара хьалаха Ӏомадар, текста чулоацам кхетабара дешаш логически бувзам боа ца беш Ӏодеша хара болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.
9.			Янднаькъан Дж. «Наьна лоамаш», Гамботнаькъан Б. «Лоамашка», Чахкенаькъан Ю. «Машар эш».	1	Поэтически текст ешаш соцам бе беза моттигаш гучаяхар, юкъарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамаьл де Ӏомабар, ший уйлаш къамаьлага нийса йила хар хьехар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зӀамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.
10			Шеденаькъан С. «Хьа йоккха Даьхе-Росси», «Вай турпала юрташ».	1	Прозаически текст еша логически «зӀы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка тӀара хьалаха хар, бӀарчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаьл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хьежжа чулоацам хьабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.
11			Шеденаькъан С. «Вай герб», «Вай байракх». Кицаш.	1	Текст еша логически «зӀы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка тӀара хьалаха хар, бӀарчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хьежжа зӀамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тӀехь-тӀехьагӀа оаз лаьгӀгӀеш дагахьа.
Берий вахар- 9 с.						
12			Шеденаькъан С. «Фу аьлар лоро?»	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бӀарчча дешашца, хьадувца

					оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, кьамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
13			1арчакхнаькъан С. «Мекъал», Танкнаькъан А. «Хьаьша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара кьамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, кьамаьла уйла еш.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар.
14			Танкнаькъан А. «Наькъа эздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархошца кьамаьла юкье дакъа лацар, дешачун ма1ан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар б1арчча дешашца.	Г1алг1ай г1улакх, эздел ховш хила, вахарца дувзаденнача г1улакхех кьамаьл де хар, шаьра дешар, хоржаш дешар, доакьош де хар.
15			Боазаркъанаькъан М. «Туми».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
16			Коазой Т. «Уй да бехке».	1	Оазаца текста турпалий эмоционални оамал хьахьокхар, б1арчча дешашца дешарца логически бувзам боа ца бар, прозаически текст ма1ан доа ца деш деша 1омадар.	Дувцара чулоацам лоацца кертерадар ца дутах хьабувца, б1арчча дешашца, шаьра деша, доакьошта екьа текст, масалаш доаладе хар.
17			Хьоашалнаькъан 1. «Доккха дий дуне?», Мазинаькъан М. «Оахца Муса».	1	Оазаца ший уйла –нигат хьахьокхар, оттадаьча хаттара книжка т1ара сихха хьа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хьаала хар.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа.
18			Ахилгнаькъан М. «Изаш», Шеденаькъан С. «Мурад».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр,	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах

					кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	кьамаьл де хар.
19			Шеденаькъан С. «Деша аха к1ордадаьд».	1	Оазаца ший уйла –нигат хьахьокхар, оттадаьча хаттара книжка т1ара сихха хьа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргаца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хьаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
20			Горчханнаькъан Б. «В1аьхий Аслан». Кицаш.	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара кьамаьл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, кьамаьла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
Вай доттаг1ех-хьайбаех-10 с.						
21			Ушинский К. «Хьайбаш кьовсадалар», Хьоашалнаькъан 1 «Борцакх».	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а кьоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хьалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Шаьра деша, т1ехь-т1ехьаг1а оаз лаьг1ьеш дагахьа.
22			Шеденаькъан С. «Зоопарке».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар.
23			«Борзи сискали» (фаьлг), Ахилгнаькъан М. «Бакьилг», 1арчакхнаькъан Т. «Тайша б1ийг».	1	Дувцар хьадувцара нийса логически кьамаьла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархошца кьамаьл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлга турпалех хетар хьагойтар, нийса хьабувцар. Дешашца фаьлга турпала сурт-сибат дила хар.
24			Хьоашалнаькъан 1. «Х1аьтал-	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера	Хашагульгов 1аьла произведенеш

			митал» , «КІазилги газилги», «ГІаьзии аьрзии».		бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бІарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагІа я ховргдолаш нийса дешар.	йовзаш хила. Фаьлгаи дувцараи юкъе башхало малагІа я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хьалехар.
25			Хамхой М. «Борз». Дидигнаькъан А. «Фатимай пхьагал».	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагІа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар Хьахинначуннеи бахьанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бІарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагІа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа зІамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар. Шаьра деша, тІехь-тІехьагІа оаз лаьгІъеш дагахьа. Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бІарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
26			Патнаькъан С. «КІазилг».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагІа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дizza дакъа лацар, хаттарашта дizza жоп далар.	Фаьлгаи дувцараи юкъе башхало малагІа я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хьалехар.
27			Ганенаькъан М. «Цици», Мерешкнаькъан С. «Къулац».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар. Кхетам болаш деша хар Іомадар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бІарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
28			«Маькара цогал» (фаьлг). Кицаш.	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бІарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагІа я ховргдолаш нийса дешар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зІамига текст оттае, цу чулоацамах къамаьл де хар.
29			«Борзи цогали» (фаьлг).	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл	ГІалгІай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар,

					оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, кѣмаѣла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	сурташка хѣжжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.
30			«Сай» (фаѣлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хѣракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хѣаала хар.	Дийнатех дола фаѣлгаш ховш хила, Шаѣра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна фаѣлга турпалех хетар хѣагойтар, нийса хѣабувцар. Дешашца фаѣлга турпала сурт-сибат дила хар.
1а – 6 с.						
31			Осминаѣкъан Хѣ. «1а», Пушкин А. «1ан сайре».	1	Текста эмоционални оамал кѣоастаяр. Тара а в1аши духѣала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хѣжжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кѣмаѣл де хар. Шаѣра деша, т1ехѣ-т1ехѣаг1а оаз лаѣг1ѣеш дагахѣа.
32			Лаѣннаѣкъан М. «Лийга дув».	1	Текста чулоацам хѣабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кѣмаѣла юкѣ дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фаѣлгаи дувцараи юкѣ башхало малаг1а я хар, дийнатех лаѣца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хѣалехар.
33			Шеденаѣкъан С. «Ж1але лар».	1	Бахѣанаи хѣахинначуннеи юкѣера бувзам гучабаккхар, дувцара кѣмаѣл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, кѣмаѣла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хѣадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хѣжжа чулоацам хѣабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хѣаала хар.
34			Ведажнаѣкъан А. «1ай», Гамботнаѣкъан Б. «Чарахѣе».	1	Текста эмоционални оамал кѣоастаяр. Тара а в1аши духѣала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах лаѣца йола произведенеш йовзаш хила, 1алама сурташ хѣахѣокха дешаш хѣалехар, йоазонхочун уйлаш хѣахѣокха дешаш хѣалехар, ший уйлаш лоаца дувцарга яхка хѣаювца хар.
35			Хѣоашалнаѣкъан 1. «1ай хѣунаг1а», Мазинаѣкъан М. «1ан ди»,	1	Текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар кѣоастаде хар, дувчачун	Йоазонхой текстага хѣжжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах кѣмаѣл

36			Мазинаькъан М. «Марем», Кхоартой М. «Іан ловзар».	1	тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а кьоадаеш. Байт ювцара говзал Іомаяр, цун хьал, оамал хьахьокхаш.	де хар. Шаьра деша, тІехь-тІехьагІа оаз лаьгІъеш дагахьа.
Болх-йоккха гІозале- 4 с.						
37			Шеденаькъан С. «Маднат»	1	Бахьанаи хьахинначуннеи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара кьамаьл оттаде хар, бІарчча дешашца дешар, кьамаьла уйла еш. Кертера уйла малагІа я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша бІарчча дешашца, хьадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хьежжа чулоацам хьабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хьаала хар.
38			Іарчакхнаькъан С. «Ахьмад-гІишлонхо». Классал араха дешар «Фаьлгаш»	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагІа да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Дийшар вахарца дувза а диста а хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зІамига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар.
39			Шеденаькъан С. «Хьан болх ба дикагІа?», Осминаькъан Хь. «КІа, кІа».	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагІа да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа зІамига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Дийшар вахарца дувза а диста а хар.
40			Гаьгенаькъан Г. «ЖаІу хургва со а», Осминаькъан Хь. «Фийг». Кицаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Іомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вІаши духьала а маІан дола дешаш доладар.	ГІалгІай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.
Дувца вай ноаноех лаьца -3 с.						
41			Хамхой А. «Са нана дика я», Меданаькъан З. «Са даь-нана».	1	Текста эмоциональни оамал кьоаастаяр. Тара а вІаши духьала а маІан дола дешаш доладар. Кертера уйла малагІа я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хьежжа зІамига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Шаьра деша, тІехь-тІехьагІа оаз лаьгІъеш дагахьа.
42			Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг»	1	Кхетам болаш деша хар Іомадар,	ГІалгІай фаьлгаш ховш хила, цар

			(фаьлг).		хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в^аши духьала а ма^ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т^арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма^ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.
43			Мута^алнаькъан Хь.-Б. «Башир», Ахилгнаькъан М. «Мама яь ди», Кхузгнаькъан И. «Нана».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг^а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хьежжа з^амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар.
Б^аьсти -6 с.						
44			Шеденаькъан С. «Б^аьстен бутт»	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар ^омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца кьамаьл де хар. Гонахьарча ^аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.
45			Хьоашалнаькъан 1. «Б^аьсти».	1	Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а в^аши духьала а ма^ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг^а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведени чулоацамах лаьца кьамаьл де хар. Гонахьарча ^аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.
46			Патнаькъан С. «Оалхазараша б^енаш мишта дехк», Шеденаькъан С. «Алкхашк ^овдала яц».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар ^омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а в^аши духьала а ма^ан дола дешаш доаладар.	Йоазонхой текстага хьежжа з^амига текст оттае, цу чулоацамах кьамаьл де хар. Шаьра деша, т^ехь-т^ехьаг^а оаз лаьг^аьеш дагахьа.
47			«Бекарг» (фаьлг).	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг^а да хар, дийшачун тохкам беш берашца кьамаьла юкье дизза дакьа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Г^алг^ай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хьабувцар, тахкар, сурташка хьежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т^арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма^ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.

48	15.03		Хьоашалнаькъан 1. «Бумбарг», «Чхьовкарч», «Алхашкаш», «Боали хьачи».	1	Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.
49	20.03		Чаккенаькъан С. «Мала мичахьа вах», Хьоашалнаькъан 1. «Готахьазилг», «БоргIилг».	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	ГIалгIай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахьа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.
Халкъа багахбувцам – 13 с.						
50	22.03		Шеденаькъан С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	ГIалгIай багахбувцамах кхетам хила, кIоарга маIан чулоацаш оттадаьча багахбувцама доакьош ховш хила.
51	03. 04		Дагардергаш. Пхьабуаргаш.	1	Хьехархочо а дешархоша а дешашд ар чулаца, тара дар хьалеха хар, шийна хетар хьаала а кертерадар хьалаха а хар. Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар.	ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш долада. Книжка тIара а журналалаш тIара а уж хьалаха а кьоастаде а хар. ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш долада.
52			Тхьуж–илли. Малав майрагIа. Хьоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хьаала хар. Тара а вIаши духьала а маIан дола дешаш доладар.	ГIалгIай багахбувцама доакьош ховш хила, уж шоайла кьоастаде, масалаш долада. Бераш Iомаде шоаш дагалаца а хьакхолла а тхьуж-иллеш, хьоастаргаш.
53			«Цогала питам» (кIоанолг).	1	Текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. КIоанолга турпалий оамалаш тахка хар, план оттаяр, чулоацам хьабувцар.
54			«Борзи жIалии» (кIоанолг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хьабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар	КIоанолгаш довзаш хила, цар маIан тахка ха, чулоацам хьабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца

					а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.
55			«Кери къайги» (к1оанолг), «Нали, цогали, борзи» (к1оанолг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	К1оанолгаш довзаш хила, цар ма1ан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.
56			«Цогали боабашки» (фаълг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Г1алг1ай фаългаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.
57			«Даде к1аьнк» (фаълг). «Дог-майраУртиг» (фаълг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар Хъахинначуннеи бахъанай юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаъл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаъла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаълга турпалий оамалаш тахка хар, фаълга план оттаяр, чулоацам хъабувцар. Майралахи хъаькъалахи лаьца фаългаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамаъл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.
58			«Дег1ар-м хъат1адоаг1аргда (фаълг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал къоастаяр.	Фаългаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамаъл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.
59			«Боджи борзи» (фаълг).	1	Произведеие кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Г1алг1ай фаългаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.

60			«Оакхарий чарахъе» (фаьлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлг турпалий оамалаш тахка хар, фаьлг план оттаяр, чулоацам хъабувцар.
61			«Хьинар дола пхьид». «БоргIали котами».	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	Дийнатех дола фаьлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш бIарчча дешашца деша. Оазаца шийна фаьлг турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца фаьлг турпала сурт-сибат дила хар.
62			«Циски цогали» (фаьлг). «Ломи цогали» (фаьлг).	1	Хьахинначуннеи бахъанаи юкьера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаьл оттаде хар, бIарчча дешашца дешар, къамаьла уйла еш. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар. Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малагIа да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаьла юкье дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	ГIалгIай фаьлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка тIарча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, маIан кхетадеш деша. Хоржаш деша. Фольклора тайпаш ховш хила. Фаьлг турпалий оамалаш тахка хар, оазаца хъай царцара безам е эгIазло хъахьокхар, фаьлг план оттаяр, чулоацам хъабувцар.
Халкъа беламе дувцараш- 3 с.						
63	22.05		«Хьоара кад балара», «Вас хинна латт со»,	1	Кхетам болаш деша хар Iомадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар. Текста эмоционални оамал кьоастаяр.	Беламе дувцараш ховш хила, тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара уж дешар, чулоацама тохкам бе хар, хъадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.
64	24.05		«Говр хила гIийрта вир», «Ада хIана уд вай?»	1	Текста эмоционални оамал кьоастаяр. Тара а вIаши духъала а маIан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малагIа я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш тIара, журналаш тIара беламе дувцараш дешар, чулоацама тохкам бе хар, хъадувцар. Кхыйола гIалгIай багахбувцама жанраш хар.